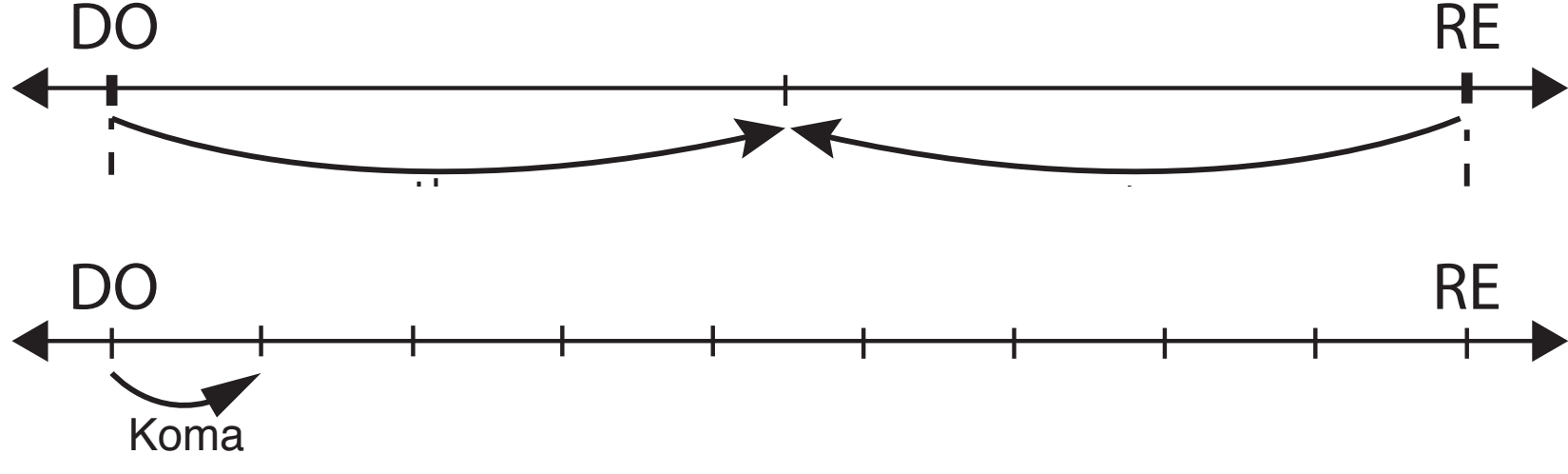

TAMPERE SİSTEM ve TÜRK MÜZİĞİ SES SİSTEMİ

Batı müziği sistemi olarak bilenen tampere sistemde "Do-Re" büyük ikili aralığı 1 Tam Perde olarak tanımlanır ve bu bir tam perde birbirine eşit iki yarım aralığa bölünebilir.

Türk müziği sisteminde ise aynı aralık birbirine eşit 9 eşit parçaya bölünür. Birbirine eşit parçaların her birine koma (fazla) adı verilir. 1 Koma, insan kulağının duyabileceği en küçük aralıktır.

Koma (Yunanca: comma), kırıntı, hurda şey, ufalama anlamına gelen bir kelimedir.

Türk müziği sisteminin kendine özgü değiştirici işaretleri vardır.

TÜRK MÜZİĞİNDE SES DEĞİŞTİRİCİ İŞARETLER (DİYEZLER)

1 Koma 1 Koma 1 Koma 1 Koma 1 Koma 1 Koma 1 Koma 1 Koma 1 Koma

F Koma (Fazla) **1**

B Bakıyye **4**

S Küçük Mücennep (Mücenneb-i Sagir) **5**

K Büyük Mücennep (Mücenneb-i Kebir) **8**

T Tanini **9**

TÜRK MÜZİĞİNDE SES DEĞİŞTİRİCİ İŞARETLER (BEMOLLER)

1 Koma 1 Koma 1 Koma 1 Koma 1 Koma 1 Koma 1 Koma 1 Koma 1 Koma

T Tanini **9**

K Büyük Mücennep (Mücenneb-i Kebir) **8**

S Küçük Mücennep (Mücenneb-i Sagir) **5**

B Bakıyye **4**

F Koma (Fazla) **1**

Türk müziğinde her sesin bir adı vardır. Aşağıda ana seslerin perde adları gösterilmiştir.

TÜRK MÜZİĞİNDE PERDE ADLARI

Kaba Çargah, Yegah, Hüseyini Aşiran, Acem Aşiran, Rast, Dügâh, Buselik, Çargah, Neva, Hüseyini, Acem, Gerdaniye, Muhayyer, Tiz Buselik, Tiz Çargah, Tiz Neva

Türk müziğinde değiştirici işaret alan seslerin de bir adı vardır.

TÜRK MÜZİĞİNDE PERDE ADLARI - 2

Kaba nim Hicaz, Kaba Hicaz, Kaba dik Hicaz, Kaba nim Hisar, Kaba Hisar, Kaba dik Hisar, Dik Acemâşiran, Irak, Gevest, Dik Gevest, Nim Zügüle, Zügüle, Dik Zügüle, Kürdi, Dik Kürdi, Segah, Dik Buselik, Nim Hicaz, Hicaz, Dik Hicaz, Nim Hisar, Hisar, Dik Hisar, Dik Acem, Evic, Mahur, Dik Mahur, Nim Şehnâz, Şehnâz, Dik Şehnâz, Sumbüle, Tiz Sumbüle, Tiz Segah, Tiz Buselik, Tiz nim Hicaz, Tiz Hicaz, Tiz dik Hicaz

BASİT DÖRTLÜ ve BEŞLİLER

Makamlar dörtlü ve beşli adı verilen yapıların bir araya gelmesiyle oluşur. Aşağıda basit dörtlü ve beşliler verilmiştir. Toplam koma değerleri dörtlülere için 22; beşliler için 31 komadır.

Çargâh Dörtlüsü / Beşlisi: T 9, T 9, B 4, T 9

Buselik Dörtlüsü / Beşlisi: T 9, B 4, T 9, T 9

Kürdi Dörtlüsü / Beşlisi: B 4, T 9, T 9, T 9

Rast Dörtlüsü / Beşlisi: T 9, K 8, S 5, T 9

Uşşak Dörtlüsü: K 8, S 5, T 9

Hicaz Dörtlüsü / Beşlisi: S 5, A 12, S 5, T 9

Hüseyini Beşlisi: K 8, S 5, T 9, T 9

* Uşşak dörtlüsüne bir tanini perde eklendiğinde hüseyini beşlisine dönüştüğüne dikkat ediniz.

ÖZEL DÖRTLÜ ve BEŞLİLER

Basit dörtlü / beşlilerin dışında koma değeri toplamı 22 ya da 31 olmayan özel dörtlü ve beşliler de vardır.

Saba Dörtlüsü: K 8, S 5, S 5

Segah Beşlisi: S 5, T 9, K 8, T 9

Hüzzam Beşlisi: S 5, T 9, S 5, A 12

Nikriz Beşlisi: T 9, S 5, A 12, S 5

Pençgah Beşlisi: T 9, T 9, K 8, S 5

Ferahnak Beşlisi: S 5, T 9, T 9, K 8

Müstear Dörtlüsü / Beşlisi: T 9, S 5, K 8, T 9

Nişabur Dörtlüsü / Beşlisi: K 8, S 5, T 9, B 4

* Segah beşlisinin son sesi natürel olursa "Eksik Segah Beşlisi" adını alır.

* Müstear beşlisinin son sesi natürel olursa "Eksik Müstear Beşlisi" adını alır.

* Ferahnak beşlisinin son sesi natürel olursa "Eksik Ferahnak Beşlisi" adını alır.

* Nişabur dörtlüsünün bakiye olarak beşliye dönüştüğüne dikkat ediniz.

TÜRLERİNE GÖRE MAKAMLAR

Makamlar kuruluşuna göre 3 ana grupta incelenir.

